

„Sine Qua Non“ tema:

U Novu godinu s novim elanom

U ostvarivanju svoje misije i sljedeći svoju viziju, Društvo „Sine Qua Non“ će i u 2016. godini nastaviti putem kojim je uspješno išlo proteklih osamnaest godina. U cilju jačanja svijesti o bitnosti zaštite i ostvarivanja autorskog i srodnih prava, te širenju znanja, Društvo „Sine Qua Non“ planira edukacije i brojne radionice kako za autore tako i za korisnike koristeći sve svoje potencijale, a naš najveći potencijal i kapital je znanje uposlenika u čije usavršavanje kontinuirano ulažemo.

Naše želje za novu 2016. godinu su stvaranje takvog okruženja koje će podstaći kreativnost autora uz stručnu pomoć i podršku Društva „Sine Qua Non“.

Naše znanje, Vaša kreativnost, provođenje zakona i rad državnih institucija su uspješan recept za razvoj Bosne i Hercegovine, kao i kvalitetnijeg i ljepšeg života u njoj.

Sve najbolje u novoj 2016. godini želi Vam Vaša „Sine Qua Non“

SQN Razgovor: Šejla Šehabović

Direktorica Muzeja književnosti i pozorišne umjetnosti nas vodi u svijet njene inspiracije: pitali smo je o motivima, nastanku književnog djela, njegovom „ukoričenju“ i pronalasku puta do čitatelja/ki. Nagrađivana bh književnica Šejla Šehabović donosi optimizam u odnosima nove tehnologije i „tradicionalne“ knjige. Niste još bili u Muzeju književnosti i pozorišne umjetnosti? Tamo se mnogo toga dešava, za početak preporučujemo da pratite njihov FB profil!

SQN: Biti književnica i biti direktorica Muzeja književnosti i pozorišne umjetnosti: šta je uzbudljivije? Smetaju li ti pozivi jedan drugom?

Š.Šehabović: Smetaju. Gotovo da nemam vremena pisati. Sa druge strane, neverovatno je koliko dnevnih događaja mi daje ideje za pisanje – u moju kancelariju svakodnevno „ulaze“ gotove književne priče koje, nažalost, nemam vremena zapisati. U zadnje vrijeme pravim bilješke i žarko želim neko vrijeme u kojem ću se posvetiti samo pisanju. Ljudi misle da je rad u muzeju dosadan, a meni život nikad nije bio uzbudljiviji. Živimo u teškom, ali inspirativnom vremenu. Voljela bih da naši muzeji posluže kao svjedočanstvo tog doba. Uglavnom, ako ću biti potpuno iskrena: puno radim, živim punim plućima i snivam o danu kad će to biti moguće uklopiti sa mojim umjetničkim radom.

SQN: Gdje književnici nalaze inspiraciju? Šta Vas inspiriše?

Š.Šehabović: Ne znam šta rade drugi književnici i književnice, ja slušam ljudske priče, od toga pravim vlastite. Inspiriše me život u Bosni, jer ovdje svaki dan počinje tako da imate osjećaj da ga nećete preživjeti. Inspiriše me ono malo ljudi koji se bore protiv sveta i ostavljaju nešto iza sebe. Moram priznati da u bosanskom haosu i stihiji prepoznajem malo sistema: uvijekbani smo da dokazujemo da se ništa ne može, da ničega nemamo, da ni sa kim ne možemo. Za svako rješenje naći ćete deset problema, što manje rješivih, to bolje. Postoje pametni ljudi koji su cijele svoje karijere uložili u to da dokazuju da je život ovdje nemoguć. Interesantno je da su baš ti defetisti i dežurni „uvjerivači“ drugih da ništa ne funkcionise i da ništa ne vrijedi ni započinjati, oni koji u ovom zemlji najbolje žive. Kuknjava se kod nas dobro plaća i od nje se stiće slava. Kad vidim da je neko prozreo ovaj razrađeni sistem zaustavljanja života – i da ne „predaje oružje“ – to je za mene priča koju vrijedi zapisati.

SQN: Postoji li „recept“ za nastanak književnog djela? – molimo da objasnite kako nastaje književno djelo (od ideje do printanog, ukoričenog djela)

Š.Šehabović: Ne vjerujem da postoji recept. Za mene pisanje počinje onda kad nemam više snage da nešto u sebi nosim. Uvijek sam imala tu sreću da sam okružena gomilom ljudi koji me podržavaju. Bez njih ne bi bilo moguće, ne samo meni, nego i mnogim drugim književnicama i književnicima, prevladati onu sumnju u umjetnost koju svak ko je pošten prema sebi u sebi nosi. Najteži je korak od djela do njegovih čitateljica i čitatelja. Uvijek se začudim kad prepoznam svoju publiku – znam da se tako ubogo i nevjesto nastojimo nametnuti sredini da vjerujem da je praznik kad prepoznate čitateljsku zajednicu. Moguće je da tih ljudi nema puno, ali tim je veća njihova dragocjenost.

SQN: Volite li e-knjige? Jesu li one dobre ili loše za pisce sa pozicije autorskog prava? I gdje je tu BiH?

Š.Šehabović: Volim e-knjige i mislim da su one budućnost izdavaštva. Ne kažem da će izumrijeti štampanje – ali vjerujem da je važno čitanje, a ne format u kojem se tekst pojavljuje. Jednom sam rekla da će knjige kao fizički predmeti uskori biti samo muzejski eksponati. Knjiga će, vjerujem, biti vrijedna zbog dizajna, a ne zbog prenošenja informacije, koju danas, bila ona i umjetnička, prenosimo u elektronskoj formi i brzo i lako i većem broju ljudi. Važno je da knjiga dopire do većeg broja ljudi – a elektronski format to omogućava. Sa pozicije autorskih prava, ovo nije nerješivo pitanje i ne moramo živjeti u anarhiji samo zato što se tehnologija promijenila. Sigurna sam da ima načina da zaštitimo autore i autorice, da zaštitimo kulturnu baštinu, a da pritom potpuno iskoristimo demokratizaciju pristupa književnom djelu koju nudi elektronska forma. Treba za to teško raditi. Ali jedina druga mogućnost je da dignemo ruke.

Šejla Šehabović

Polovne e-knjige?

Holandski izdavači su započeli borbu protiv prodaje elektronskih tj. e-knjiga. Ljudi koji postavljaju oglase za prodaju polovnih e-knjiga na Marktplaats (usluga online prodaje) sada automatski dobijaju e-mail od Stichting Brein, firme za nadzor autorskih prava, u kojem im prijeti novčana kazna od nekoliko hiljada eura, prema emiteru NOS.

„Otkrili smo da distribuirate digitalne knjige bez posebne dozvole nosilaca autorskih prava. Pošto nelegalno distribuirate digitalne knjige, vi kršite autorsko pravo i srodna prava autora, izvođača i proizvođača“, navodi se u e-mailu. „Ova praksa je nezakonita prema nosiocima prava i kao počinilac, vi ste odgovorni za štetu koju trpe kao rezultat vašeg djela. Namjerna povreda prava je također kažnjiva kao zločin sa 6 mjeseci zatvora ili 19.500 € kazne.“

Izdavači su tražili od Brein-a da djeluje u njihovo ime. Prema emiteru, oni se boje da će, ako trgovanje polovnih digitalnim knjigama uzme maha krene, se prodavati mnogo manje novih knjiga.

Zašto trebamo modernizirati pravila o autorskim pravima u EU?

Dana 9. decembra 2015. godine, Evropska komisija je predstavila svoju viziju modernizacije pravila autorskih prava u EU.

Kao što je objavljeno Programu rada Komisije za 2016. godinu, Strategija jedinstvenog digitalnog tržišta će korak-po-korak preuzeti primat u području autorskih prava.

Uz sve veći pristup Internetu, digitalni svijet je napravio revoluciju u načinu na koji uživamo u muzici, igricama, filmovima, novinama i sl. Ljudi očekuju pristup digitalnim sadržajima bilo gdje, u bilo koje vrijeme i s bilo kojeg uređaja širom Evrope. Pravila o autorskim pravima EU treba prilagoditi tako da svi igrači na tržištu i građani mogu iskoristiti mogućnosti ovog novog okruženja. Potrebno je stvoriti jedan više evropski okvir kako bi se prevazišle fragmentacije i trvenja unutar funkcionalnog jedinstvenog tržišta.

Kreativnim djelima treba vrlo funkcionalno tržište, gdje titulari prava mogu licencirati i biti plaćeni za korištenje svojih sadržaja, uključujući sadržaj distribuiran online.

Digitalna tehnologija i mreže također olakšavaju distribuciju i pristup obrazovanju, istraživanju, znanju i kulturnoj baštini.

Modernizacija copyright pravila "u svjetlu digitalne revolucije, novotvora ponašanja potrošača i evropske kulturne različitosti" je jedan prioritet ove Komisije i jedan od glavnih stubova Strategije jedinstvenog digitalnog tržišta. Cilj je da se omogućiti korištenje punog potencijala digitalne tehnologije i da se pobrine da autorsko pravo ostaje lokomotiva kreativnosti i investicija.

[Pročitajte više...](#)

U fokusu

Sretnu i uspješnu Novu 2016. godinu želi vam „Sine Qua Non“

CISAC predstavio prvu globalnu mapu kulturnih i kreativnih industrija u UNESCO-u

CISAC je predstavio novu studiju o ekonomskom i socijalnom doprinosu kulturnih i kreativnih industrija (Cultural and Creative Industries - CCI) svjetskoj ekonomiji na konferenciji za novinare organizovanoj u saradnji s UNESCO-m (Organizacijom ujedinjenih naroda za obrazovanje, nauku i kulturu).

U izvještaju "Kulturna vremena - Prva globalna mapa kulturnih i kreativnih industrija" se analizira ekonomska moć 11 sektora - oglašavanje, arhitektura, knjige, igrice, muzika, film, novine / časopisi, dramska umjetnost, radio, TV i likovna umjetnost – i pokazuje da CCI masivno doprinose svjetskoj ekonomiji. U 2013. godini, ti sektori zajedno su generirali prihod od 2.250 milijardi US\$, što je jednako 3% svjetskog BDP-a i 29,5 miliona radnih mjesta (1% aktivnog stanovništva svijeta). To predstavlja veći prihod nego od telekom usluga širom svijeta (1.570 milijardi US\$) i nadilazi prihode kombinovane automobilske industrije u Japanu, Europi i SAD (25 miliona radnih mjesta).

[Pročitajte više...](#)

Google inicijativa za modifikaciju „Fair use“ pravila

U novembru 2015. godine, Google je najavio revolucionarnu promjenu koja bi mogla poremetiti odnos snaga između nositelja autorskih prava i onih koji postavljaju (uploaduju) video snimke na YouTube, a koje su pokrivene tzv. Fair use pravilima. Poštena upotreba (eng. fair use) je dio američkog zakona o autorskom pravu, koji dopušta upotrebu zaštićenog materijala jednog autora u djelu drugog autora pod određenim uvjetima bez prethodno izdane licence za korištenje autorskog djela. Mnoge druge zapadne zemlje izdaju slične dozvole kojima se dopušta upotreba zaštićenog materijala pod specifičnim uvjetima, a ti uvjeti su obično navedeni u zakonima za zaštitu autorskih prava, no ti izuzeci u zakonu su restriktivniji u nekim slučajevima nego američka poštena upotreba.

Prema Google-ovim podacima, korisnici postavljaju više od 400 sati video sadržaja svakog minuta. Ti sadržaji ponekad koriste već postojeće video ili muzičke klipove za kreiranje novih sadržaja na način da ih mijenjaju. Kada postavljeni sadržaji mijenjaju originalni rad na ovaj način (kao što je parodija ili kritika), to stvara dodanu vrijednost u odnosu na original.

[Pročitajte više...](#)

Iznesite svoje mišljenje o primjeni prava intelektualnog vlasništva

Evropska komisija je pokrenula konsultacije sa ciljem da pomogne u procjeni funkcionisanja Direktive 2004/48/EC o primjeni prava intelektualnog vlasništva (IPRED) u online okruženju.

Kroz ove konsultacije Komisija traži mišljenja svih zainteresiranih strana, posebno nosilaca prava, pravosuđa i pravne struke, posrednika, javnih vlasti, potrošača i civilnog društva, po pitanju da li pravni okvir za provedbu i dalje odgovara svojoj svrsi.

Konsultacije će trajati do 1. aprila 2016. godine (na period od 12 nedjelja, počevši od dana kada su objavljeni tekstovi konsultacije na svih 6 jezika).

[Pročitajte više...](#)

Sine Qua Non

Društvo za pružanje intelektualnih usluga,
zastupanje i zaštitu autorskih prava d.o.o. Sarajevo

PRATITE NAS NA DRUŠTVENIM MREŽAMA

HVALA VAM NA PODRŠCI I POVJERENJU.

Bosna i Hercegovina, 71000 Sarajevo, La Benevolencija br. 8, Tel: +387(0)33 251 600, Fax: +387(0)33 251 601, Email: sqn@sqn.ba
Provjerite zašto se bez nas ne može! Check why You can't do without us!

Brand
Pogledaj...

Sistem upravljanja kvalitetom
Pogledaj...

Dio mreža
CISAC - BIEM - ISWC

Adresa: La Benevolencija br. 8
71000 Sarajevo

Telefon: +387 33 251 600

Fax: +387 33 251 601

E-mail: info@sqn.ba

newsletter@sqn.ba